

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Боднаря Олега Борисовича на дисертаційну роботу Коробка Юрія Євгенійовича «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)», подану до захисту у створену для разового захисту спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.071 що утворена згідно наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова № 26 від 22.02.2023 р. на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 103 від 21 лютого 2023 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 228 «Педіатрія»

1. Актуальність теми дисертації.

На сьогоднішній день проведення діагностики, диференційної діагностики, лікування та профілактики ускладнень хірургічної патології тазових органів, в тому числі у осіб жіночої статі, є проблемою не лише медичною, але й соціальною. Питання вибору алгоритмів діагностики та лікування в осіб жіночої статі із хірургічною патологією органів тазу, включно з поєднаною патологією придатків матки та апендиксу, є вельми актуальною. Відомо, що у осіб жіночої статі, які перенесли апендикулярно-генітальний синдром, частіше, ніж в загальній популяції, виявляють апоплексію яєчника, а у репродуктивному віці – ектопічну вагітність. Гінекологічні захворювання у дітей привертають увагу не тільки наукових фахівці, але й лікарів практичної медицини, включно з дитячими хірургами.

Проведений експериментальний етап наукового дослідження спрямований на вибір хірургічної тактики щодо вирішенні питання видалення органу у пацієнок. Застосування розробленого дисертантом

діагностичного алгоритму та удосконалення існуючих мінімально інвазивних ендокірургічних методик лікування гострої гінекологічної патології в осіб жіночої статі дитячого та підліткового віку дозволяє досягти суттєвого прискорення діагностичного процесу у вигляді зниження тривалості доопераційного періоду, зменшення кількості ранніх та пізніх післяопераційних ускладнень, скорочення термінів стаціонарного лікування. Сприяю у вирішенні вище перерахованих питань присвячена дисертаційна робота Коробко Ю.Є., яка, без сумніву, є актуальною і своєчасною.

2. Оцінка наукового рівня дисертації наукових публікацій здобувача. Зміст та хід дисертаційного дослідження викладено чітко для розуміння. В тексті відмічається достатня кількість зображень та графіків, які поліпшують сприйняття прочитаної інформації. Поставленні завдання обгрунтовані статистичними даними. В дисертаційній роботі чітко висвітлені та грамотно роз'яснені завдання: ретроспективне вивчення основних факторів, які зумовлюють особливості перебігу хірургічної патології тазових органів у дівчат різного віку, вивчення експериментальних патоморфологічних змін в тканинах придатків матки у щурів при їх перекрутах різної тривалості та після деторсії для обгрунтування можливості проведення органозберігаючих операцій у дітей, визначення найбільш значимих ранніх клініко-інструментальних діагностичних критеріїв гострого апендициту у дівчат в залежності від можливої форми та перебігу патології з метою вибору об'єму оперативного втручання. На основі отриманих результатів розроблено та впроваджено в клінічну практику покроковий діагностично-лікувальний алгоритм і програму реабілітації при гострій хірургічній патології тазових органів у дівчат. Дисертаційне дослідження має відбиток у наукових статтях автора. Всього опубліковано 24 наукових праць. В наукових статтях, які опубліковані в тому числі у наукометричних базах Scopus усі розділи дисертації чітко висвітлюються.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вивченні факторів клінічного перебігу гострої хірургічної патології тазових органів у дівчат Вінницької області, визначено найбільш частоту локалізація абдомінального больового синдрому при гострому апендициті в правій здухвинній ділянці, проведенню оцінки морфологічних та морфометричних досліджень біоптатів яєчників на експериментальній моделі їх перекруту у самиць білих щурів, визначенню доцільності застосування в діагностиці гострого апендициту інтегрального показника інтоксикації СІЕІ у якості надійного маркера ендотоксикозу в перебігу гострого апендициту у дітей, визначенню рівня цитокіну $CCl_2/MCP-1$ як прогностичного критерію післяопераційного періоду у дівчат з гострою гінекологічною патологією, розробці алгоритму діагностики та комплексного лікування гострої хірургічної патології тазових органів у дівчат.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Для обґрунтування результатів в науковій роботі було використано сучасне діагностичне обладнання, патоморфологічні, математичні і статистичні методи дослідження. Результати дослідження були викладені у вигляді чітких послідовностей дій, які є необхідними для прийняття рішення в практичній діяльності лікаря-хірурга. Послідовний алгоритм дій щодо діагностики хірургічної патології тазових органів у осіб жіночої статі позитивно впливає на вибір тактики лікування пацієнтки. Значна частина роботи присвячується оцінці існуючих діагностично-лікувальних методик та порівнянні їх з новітніми розробками.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання,

оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Дисертант послідовно та чітко виклав в матеріалі дисертації відповіді на поставлені задачі. На основі експериментальної та математичної моделі було продемонстровано можливу максимальну тривалість збереження гістологічної цілісності гонад за рахунок відновлення в них кровообігу після деторсії в термін патології до 72 годин, обґрунтована доцільність застосування в діагностиці гострого апендициту інтегрального показника інтоксикації СІЕІ, визначено рівень цитокіну $CCCL_2/MCP-1$ у якості високочутливого маркера ендотоксикозу в перебігу гострого апендициту у дітей. Також було проведено ґрунтовний статистичний аналіз даних.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Дисертаційна робота має велике практичне і теоритичне значення. Сформовані чіткі рекомендації щодо дій практичного лікаря-хірурга. Використання комплексного підходу до визначення основних чинників розвитку та перебігу патології дозволить індивідуалізувати діагностику, вибір тактики лікування і програму реабілітації у пацієток з гострою хірургічною патологією тазових органів у дівчат різних вікових груп, зниження частоти хибно-позитивних результатів діагностики гострого апендициту дозволяє зменшити кількість невиправданих апендектомій. Урахування даних експериментальних досліджень та можливостей інструментальних методів діагностики гострої патології тазових органів у дівчат дозволить проводити диференційну діагностику патології та визначити оптимальні методи і терміни для її лікування. Запропонований покроковий діагностично-лікувальний алгоритм на основі індивідуального підходу в кожному конкретному клінічному випадку може бути широко застосованим в практиці невідкладної дитячої хірургії для покращення результатів ранньої діагностики та ефективності без рецидивного лікування патології, зниження кількості післяопераційних ускладнень. Результати дослідження впроваджено у навчальний процес та практичну діяльність

кафедри оперативної хірургії та клінічної анатомії Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, у начальний процес та практичну діяльність кафедри дитячої хірургії та отоларингології Буковинського державного медичного університету, кафедри дитячої хірургії з травматологією та ортопедією Полтавського державного медичного університету, роботу хірургічного відділення КНП «Чернівецька міська дитяча клінічна лікарня» ЧМР, ендоскопічно-операційного відділення КНП ЛОР ЛОДКБ «ОХМАТДИТ», хірургічного відділення КП «Волинське обласне територіальне медичне об'єднання захисту материнства і дитинства», Сумського міського центру дитячої хірургії, ортопедії і травматології КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» СМР. Необхідно зазначити, що дисертація є фрагментом науково-дослідницької роботи кафедри дитячої хірургії Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова «Розробка та вдосконалення сучасних та вдосконалення сучасних технологій діагностики, лікування, профілактики та реабілітації хірургічних захворювань у дітей », номер державної реєстрації 018U003918.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертаційної робота написана абсолютно до всіх вимог, згідно яких має відбуватись написання дисертацій. Рукопис представлений за класичною структурою, викладений на 276 сторінках друкованого тексту. Основні розділи дисертації представлені у вигляді анотації, вступу, огляду літератури, матеріалів та методів досліджень, трьох розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення отриманих результатів, висновків, бібліографії та додатків. Бібліографія складається з 197 джерел.

Анотація описує основні пункти дисертаційного дослідження.

У вступі зазначено актуальність досліджуваної проблеми, вказано опис існуючих лікувально-діагностичних методик, сформульовано мету і задачі дослідження.

Огляд літератури викладений чітко. В нього включений огляд досліджень, які на момент написання дисертації вже були дослідженні.

У розділі «Матеріали і методи дослідження» автор вичерпно викладає і обґрунтовує методикау і дизайн досліджень, методи хірургічного лікування, методи статистичної обробки результатів дослідження. Даний детальний опис і обґрунтування використаних моделей. Описані сучасні методи дослідження, які були використані здобувачем.

У розділі 3 «Порівняльний аналіз структури шкіри експериментальних тварин при різних видах енергетичного впливу» було проведено вивчення структурних змін яєчників лабораторних щурів при різних типах їх перекруту. Оцінено життєздатність придатків матки протягом 72 годин з моменту їх перекруту.

Розділ 4 «Особливості перебігу, удосконалення діагностики та методів лікування гострого апендициту у дівчат». В даному розділі висвітлена діагностика хірургічної патології тазових органів шляхом використання традиційних методів діагностики УЗД, КТ, МРТ та розроблені відповідні нові алгоритми. Продемонстровано впровадження в клінічну практику анальної манометрії та метод визначення ступеня скорочення м'язів передньої черевної стінки у відповідь на запальний процес в черевній порожнині та порожнині тазу.

Розділ 5 «Оптимізація діагностично-лікувальної тактики при гострих гінекологічних захворюваннях у дівчат». У розділі чітко висвітлено новий алгоритм для диференційної діагностики гінекологічної патології за даними УЗД. Також проведено визначення $CCCL_2/MCP-1$ в плазмі крові у пацієток із перекрутом придатків матки при відкритій та лапароскопічній методиках оперативного втручання. Встановлено, що при використанні лапароскопії оперативного лікування рівень руйнування тканин менший, ніж при використанні відкритих методів. Вивчено значення апендикулярно-генітального синдрому в структурі «гострого живота», проаналізовано його клініку та значення сумарного індексу ендогенної інтоксикації, що є

важливим для проведення диференційної діагностики.

Опис отриманих результатів детально викладений в розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження», в якому обговорюється і порівнюється результат отриманих даних.

Висновки, які викладені в роботі, сприйнятні для розуміння, окреслюють всі розділи дослідження в цілому та надають вичерпну картину щодо проведеного наукового дослідження.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

В практиці дане дисертаційне дослідження має вагому роль: дисертантом запропоновано та впроваджено в клінічну практику клініко-діагностичний алгоритм лікування хірургічної патології тазових органів у дівчат, який спростить роботу лікарського персоналу, зекономить дорогоцінний час для прийняття рішення; отримані дані, щодо використання методу оцінки величини показника "зміщення" середньої лінії серед пацієнок з гострою хірургічною патологією може підвищити інформативність діагностичного процесу; методика анальної манометрії має вагоме значення, як додатковий метод дослідження, яку потрібно застосовувати у дітей із абдомінальним больовим синдромом; використання сумарного індексу ендогенної інтоксикації підвищить інформативність діагностики запальних процесів в організмі, а також допоможе провести диференційну діагностику між гострим апендицитом та апендикулярно-генітальним синдромом.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

- 1) При викладанні матеріалів дисертації виявлено окремі стилістичні та граматичні помилки, які не мають принципового характеру, можуть бути легко усунуті та не впливають на зміст дисертації.
- 2) В цілому дисертація написана на достатньому науковому рівні, має конкретний

клінічний характер, що ґрунтується на науково доведених тезах експериментальної частини роботи. Автор демонструє свій високий професіональний рівень, переконливо аргументує представлені результати. Принципових зауважень до роботи не має.

Під час наукової дискусії хотілося би почути думку дисертанта з таких питань:

1. Яку діагностичну цінність має «діагностична тріада» за даними КТ ОЧП при гострому апендициті?
2. Чим саме, на вашу думку, обумовлено низькі рівні показників ендогенної інтоксикації при апендикулярно-генітальному синдромі в порівнянні із пацієнтками із гострим апендицитом?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Протягом вивчення матеріалів дисертаційної роботи та аналізу наукових публікацій порушення фактів академічної доброчесності не виявлено. Аналіз дисертаційної роботи проводився за допомогою сервісу StrikePlagiarism, при цьому було визначено високий рівень оригінальності тексту.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Коробка Юрія Євгенійовича на тему «Діагностика, лікування та профілактика ускладнень хірургічної патології тазових органів у дівчат (експериментально-клінічне дослідження)», що представлена на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 228 «Педіатрія» є самостійною науковою працею, вирішує актуальні експериментально-клінічні задачі, за результатами якої написані та опубліковані статті в реферованих журналах, та відповідає всім вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року та положенню Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор – Коробко Юрій Євгенійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри дитячої хірургії та
отоларингології Буковинського
державного медичного університету,
доктор медичних наук, професор

Олег БОДНАР